

ELISABETH
STROUVEN
FONDS

Jaarverslag 2018

Inhoud

Organisatie		Vermogensbeheer	
Stichting Elisabeth Strouven	pg. 3	Vermogensbeheer beleggingen	pg. 21
De raad van toezicht	pg. 7	Vermogensbeheer 2018	pg. 21
De raad van bestuur en organisatie	pg. 8	Onroerend goed	pg. 22
De colleges van advies	pg. 8		
Huisvesting, gebruik en tentoonstellingen	pg. 11	Giften	
Organisatie en beleid		Uitgangspunten van het giftenbeleid in het verslagjaar	pg. 24
De ontwikkeling van (deel-)beleid naar een strategisch plan voor 2019-2023	pg. 13	Ontwikkeling van de uitvoering van het giftenbeleid	pg. 26
Beloningsbeleid	pg. 13	Ontwikkeling van het beleid op het gebied van natuurbehoud en -ontwikkeling	pg. 26
		Overzicht van activiteiten in de bijdrage-programma's	pg. 27
In verhouding tot		Tegemoetkomingen in de huur Elisabeth Strouven Monumentenfonds	pg. 29
Een hernieuwd convenant met de gemeente Maastricht	pg. 15	Leerstoel Filantropie en sociale innovatie	pg. 29
Transparantie, governance en goed bestuur	pg. 16	Scholarships	pg. 30
Strategisch communicatieplan	pg. 17	Fondsen op naam	pg. 31
Werkvelden van de giftendomeinen	pg. 17	Stadsgoud	pg. 31
Relatie met andere fondsen	pg. 17		
Gegevensbescherming/nieuwe privacywetgeving	pg. 19		

Inleiding

Het Elisabeth Strouven Fonds is een vermogensfonds dat statutair is gevestigd in Maastricht. Het fonds verleent hulp en bijstand en draagt bij aan het welzijn en de ontwikkeling van burgers en samenleving in Maastricht en omstreken. De missie wordt gerealiseerd door financieel bij te dragen aan projecten van organisaties en instellingen die actief zijn in de sociaal-maatschappelijke sector, culturele sector en in natuurbehoud, natuurbeheer en -ontwikkeling. Dat gebeurt met behulp van de revenuen die voortvloeien uit het vermogen van de stichting. Het bestuur bepaalt welke organisaties en instellingen voor hulp en ondersteuning in aanmerking komen.

Ontwikkelingen in 2018

Het meerjaren-strategisch plan 'Verder op eigen benen; een private bijdrage aan de publieke zaak' was medio 2018 gereed en werd door de raad van toezicht vastgesteld. De strategie en positionering betreffende de jaren 2019 tot en met 2023 zijn hiermee vastgesteld. Het markeert een nieuwe fase in de ontwikkeling van het fonds, waarbij enerzijds de afgelopen beleidscyclus en een fase van onderzoek van de laatste jaren werden afgesloten en anderzijds de koers voor de komende jaren is bepaald.

De jaardoelen die het fonds zich stelde voor 2018 worden in het jaarplan 2019 uitvoerig geëvalueerd en vormen tevens een inhoudelijke basis voor dit jaarverslag. De beschreven ontwikkelingen zijn veelal voorzien van een terugblik op eerdere jaren en 'doorkijkjes' naar het jaar 2019.

In 2018 is het beleid voor het sociaal-maatschappelijk domein van het fonds nader bestudeerd. Dat heeft geresulteerd in een notitie waarin het voorgenomen beleid van het Elisabeth Strouven Fonds voor de komende jaren met betrekking tot het sociaal-maatschappelijke giftenprogramma is opgenomen. Daarnaast maakt het deel uit van het meerjaren-strategisch beleid 2019-2023.

In het laatste kwartaal van 2018 heeft het fonds overeenkomstig het gestelde in deze meerjaren-strategische planning al diverse acties ondernomen om pro-actiever en zichtbaarder te zijn in de verschillende wijken van Maastricht.

In 2018 heeft het fonds in het kader van de uitvoering van de Pater-Denis regeling de kwaliteitstoetsing van ontwikkelingsprojecten geïnitieerd in Zuid-Limburg volledig uitbesteed aan Wilde Ganzen. Na een moeizame start is deze samenwerking voor beide partijen succesvol gebleken. Na het evaluatiemoment in het vierde kwartaal 2018 is besloten de samenwerking te continueren.

Evenals in 2017 droeg het fonds in het verslagjaar wederom € 100.000,- bij aan een succesvolle editie van de Nederlandse Dansdagen. Ook werden stevige bijdragen toegekend aan de festivals in de stad als Musica Sacra, het Parcours, Docfest, de Heiligdomsvaart en het Nationaal festival Klinkend Erfgoed dat, mede op initiatief van het fonds en in samenwerking met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, in 2018 in Maastricht werd georganiseerd. Het pijlerprogramma werd zowel in zijn opzet als inhoudelijk opnieuw gepositioneerd.

2018 was ook het laatste jaar van het themaprogramma 'Tout Maastricht'. In 2018 werd gestart met de voorbereiding van een nieuw themaprogramma kunst en cultuur voor 2019 en de jaren die volgen.

Sinds de vaststelling van de nota 'Natuurwaardig' zijn aan het einde van 2017 de eerste stappen in dit jongste giftenprogramma gezet. In 2018 is hierop voortgebouwd. De activiteiten stonden vooral in het teken van voorbereiding.

De ontwikkeling van het kantoor als bezoekers- en expositieruimte zette vol door en dat betekende in 2018 dat er meer dan duizend mensen het kantoor hebben bezocht. Velen van hen maakten gebruik van de faciliteiten om er te vergaderen, anderen bezochten exposities, workshops en open dagen.

In het voorjaar van 2018 heeft de FIN haar voorjaarsvergadering georganiseerd in Maastricht, gecombineerd met de viering van haar 30-jarig jubileum. Het Elisabeth Strouven Fonds heeft het event logistiek en inhoudelijk gefaciliteerd en daarmee zijn relatie met de landelijke fondsen en de vereniging verstevigd.

Organisatie

Stichting Elisabeth Strouven (handelend onder de naam 'Elisabeth Strouven Fonds') is opgericht op zes maart negentienhonderd drieënzestig en ingeschreven onder nummer 41076415 in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel Limburg.

Stichting Elisabeth Strouven is bij de Belastingdienst gerangschikt als een 'Algemeen Nut Beogende Instelling' (ANBI) en geregistreerd onder nummer 3042285.

Het fonds is gehuisvest aan de Abtstraat 3, 6211 LS te Maastricht. Dit is tevens het postadres.

Raad van toezicht

Het toezicht op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de stichting is opgedragen aan de raad van toezicht, bestaande uit minimaal vijf personen. De bevoegdheden van de raad van toezicht berusten bij de raad als college en worden onder gezamenlijke verantwoordelijkheid uitgeoefend. De raad van toezicht bestond gedurende het verslagjaar uit de volgende vijf personen:

Dhr. prof. dr. A.C. Nieuwenhuijzen Kruseman (voorzitter), benoemd per 1 januari 2013, per 1 januari 2017 herbenoemd voor een tweede termijn
Mevr. mr. E.H.M. Brans (vice-voorzitter), benoemd per 1 januari 2013, per 1 januari 2017 herbenoemd voor een tweede termijn
Mevr. drs. I.R.W.M. Widdershoven (lid), benoemd per 1 januari 2013, per 1 januari 2017 herbenoemd voor een tweede termijn
Dhr. drs. G.C.P. Dijk RA (lid), benoemd per 1 januari 2015, per 1 januari 2019 herbenoemd voor een tweede termijn
Dhr. ir. R.C. van der Giessen (lid), benoemd per 1 juli 2017

In het verslagjaar kwam de raad van toezicht vijf maal bijeen. Daarnaast fungeerde de auditcommissie met als leden mevr. Brans en dhr. Dijk en de remuneratiecommissie met als leden mevr. Widdershoven en dhr. Kruseman. Reglementen voor deze commissies zijn, in samenhang met de statuten, formeel van kracht per 1 januari 2016.

De raad van bestuur en organisatie

Het bestuur is belast met het besturen van de stichting onder toezicht van de raad van toezicht. Het bestuur bepaalt het beleid, stelt de financiële richtlijnen vast en heeft de eindverantwoordelijkheid voor de dagelijkse leiding. Gedurende het verslagjaar fungeerden dhr. drs. B.J.P. Mol als (eenhoofdig) bestuurder en dhr. T. van Ballegooy MBA als bestuurssecretaris.

Het officemanagement werd in 2018 verzorgd door mevr. E.C.C. de Bruijn. In het verslagjaar was dhr. M.S. Kentgens in dienst als communicatieadviseur en mevr. mr. F.N.J. te Grotenhuis als projectadviseur. Dhr. ing. H.W.M. Suilen adviseerde het bestuur op het gebied van natuurbehoud, beheer en ontwikkeling. Dhr. drs. M.C.H. Hermans ondersteunde het fonds op financieel gebied en dhr. R. Kreuwels op het gebied van onroerend goed.

Dhr. prof. dr. T.N.M. Schuyt bekleedde tot 1 november 2018 de leerstoel Filantropie en sociale innovatie, gevestigd aan de Universiteit van Maastricht. Mevr. M. van de Berg ondersteunde het personeelsbeleid.

De colleges van advies

Aan de hand van de uitkomsten van de evaluaties van de verschillende colleges van advies eind 2017, is in 2018 de huidige vorm waarin de colleges functioneren gewijzigd. In plaats van de bestaande 'colleges van advies' zijn er twee 'colleges van adviseurs' ingesteld. De advisering met betrekking tot de giftenprogramma's is gebundeld in één 'college van adviseurs met betrekking tot het giftenbeleid', waarbij de werkwijze is aangepast om beter aan te sluiten op de wensen en behoeften van het fonds. Dit nieuwe college adviseert op het gebied van alle drie domeinen van het fonds: sociaal-maatschappelijk, kunst en cultuur en natuur, natuurontwikkeling en behoud. Negen nieuwe adviseurs zijn toegetreden.

Het 'college van advies vermogensbeheer' is gewijzigd in het 'college van adviseurs op het gebied van het vermogensbeheer'. In tegenstelling tot het college van adviseurs met betrekking tot het giftenbeleid is het 'college van adviseurs op het gebied van het vermogensbeheer' qua bezetting onveranderd gebleven.

Ook de werkwijze van dit college zal niet veranderen. De reglementen van de twee colleges van adviseurs zijn op de nieuwe inrichting aangepast. Het 'college van advies op sociaal-maatschappelijk gebied' bestond in het verslagjaar uit vier leden:

Mevr. mr. S.A.Th. Oroschin, voorzitter The Masters
Dhr. drs. O.L.F. Dols, directeur Huis voor de Pelgrim
Dhr. E.M.J. Kemmerling, initiator Stichting De Gouwe
Dhr. drs. J.A.M.B. Maes, directeur Huis voor de Zorg Limburg

Twee leden, mevr. Oroschin en dhr. Maes, traden in het vierde kwartaal toe tot het 'college van adviseurs op het gebied van het giftenbeleid'. De heren Dols en Kemmerling beëindigden hun lidmaatschap.

Het 'college van advies op het gebied van kunst en cultuur' bestond in het verslagjaar uit drie leden. Deze leden, behoudens de heer Voorvelt, traden in het vierde kwartaal toe tot het 'college van adviseurs op het gebied van het giftenbeleid':

Dhr. dr. J.J. de Jong, directeur MA Kunst, Cultuur en Erfgoed, Maastricht University
Dhr. drs. P. Fransman, senior-beleidsmedewerker cultuur en evenementen gemeente Sittard-Geleen
Dhr. ing. J.P.J.M. Voorvelt, voormalig architect

Als nieuwe leden van het 'college van adviseurs op het gebied van het giftenbeleid' traden in het vierde kwartaal van het verslagjaar negen leden toe (hiermee bestaat het college in totaal uit 13 leden):

Dhr. A.N. ter Braak, kunstenaar
Dhr. drs. G.H.M. Derix, filosoof, schrijver en adviseur
Dhr. prof. dr. R.P.B. Foppen, bijzonder hoogleraar Natuurbeschermingsbiologie
Dhr. A.L.H.M. Harmes, directeur Boekhandel Dominicanen Maastricht
Dhr. dr. R.F.H. Janssen, socioloog
Dhr. drs. A.J.W. Lenders, bioloog en ecooloog
Dhr. ing. M. Maris, deltacoördinator voor de regio Noord-Limburg
Dhr. prof. dr. J.H.J. Schaminée, bijzonder hoogleraar plantengemeenschappen en hoogleraar vegetatie-, bos- en landschapsecologie
Mevr. mr. L.T.M. Willems, historicus en jurist

'Het college van advies vermogensbeheer', in het vierde kwartaal van 2018 gewijzigd in 'het college van adviseurs op het gebied van het vermogensbeheer', bestond uit de volgende personen:

Dhr. prof. dr. R. Bauer, Professor of Finance, leerstoel Institutional Investors, Maastricht University

Dhr. prof. dr. P. Eichholz, Professor of Real Estate and Finance, Maastricht University

Dhr. M.H.J. Oomes (per 1 juli 2017)

Dhr. L. Prompers, projectdirecteur A2 Maastricht, adviseur bij onder andere projecten Zuidasdok Amsterdam en Ring Antwerpen

Dhr. drs. O. Akkermans, adviseur Avé-Vermogensbegeleiding (extern adviseur).

Huisvesting, gebruik en tentoonstellingen

In het verslagjaar was het fonds gehuisvest in het pand Abtstraat 3 te Maastricht. Conform het fonds voor ogen stond is in het verslagjaar de huisvesting aan de Abtstraat 3 verder gegroeid naar een 'Huis voor de Filantropie', waar -naast de medewerkers van het fonds- ook veel personen van verwante of door het fonds ondersteunde projecten werkten, vergaderden en elkaar ontmoetten.

In het verslagjaar zijn tevens de activiteiten van de ontwerpers en makers van het project 'Made in Maastricht' voortgezet. In het verslagjaar werd met het in Luik gevestigde Space (een Euregionaal collectief van kunstenaars) een tentoonstelling georganiseerd onder de naam 'Space Collection, Connecting Artists Across Borders'. De tentoonstelling kwam in samenwerking met de curator van de provincie Limburg, Ad Himmelreich, tot stand en vond plaats van 2 februari tot 25 mei 2018. De (amateur-) schilders van het Toon Hermans Huis Maastricht exposeerden in het gebouw met de tentoonstelling 'Eindeloos' van 4 juli 2018 tot 1 oktober 2018. Om de exposities 'binnenshuis' meer structuur te geven en kwalitatief te borgen, is kunstkenner Willem Jansen (als vrijwilliger) aangetrokken als curator beeldende kunst. Zijn hoofddoel: kunst een nog prominentere plek geven in het eigen pand van het Elisabeth Strouven Fonds in de Maastrichtse Abtstraat. De eerste tentoonstelling (Verbinding en Balans) van zijn hand startte per 13 december 2018.

Organisatie en beleid

De ontwikkeling van (deel-)beleid naar een strategisch plan voor 2019-2023

Alle bouwstenen -te weten het deelbeleid op alle relevante onderdelen en voor ieder afzonderlijk domein- voor het strategisch plan zijn in 2017 en 2018 door het fonds vervaardigd. Het uiteindelijke resultaat, het meerjaren-strategisch plan 'Verder op eigen benen; een private bijdrage aan de publieke zaak' was medio 2018 gereed en werd door de raad van toezicht vastgesteld. De strategie en positionering betreffende de jaren 2019 tot en met 2023 zijn hiermee vastgesteld. Met deze vaststelling zal het fonds in de komende jaren steeds zijn jaardoelen afstemmen op de vastgestelde strategie. Voor de eerste keer is dat gebeurd met betrekking tot de jaardoelen voor 2019 in het jaarplan 2019. In dit verslag zijn ook de jaardoelen voor 2018 geëvalueerd.

Beloningsbeleid

De bezoldiging en de verdere arbeidsvoorwaarden van het bestuur worden door de raad van toezicht vastgesteld. De structuur en de hoogte van de bezoldiging sluiten aan bij het ideële karakter van het fonds en de vereiste professionaliteit van het bestuur. Voorstellen hiertoe aan de raad van toezicht worden voorbereid door de remuneratiecommissie.

Leden van de raad van toezicht ontvangen voor de door hen verrichte werkzaamheden geen beloning. Zij ontvangen een redelijke vergoeding voor de ten behoeve van de stichting gemaakte kosten. Het personeel van het fonds volgt de cao verpleeg- en verzorgingshuizen thuiszorg.

In verhouding tot

Het fonds verhoudt zich, met name ook door zijn zelfgekozen positionering centraal in zijn maatschappelijke omgeving, zorgvuldig tot zijn omgeving. Datzelfde geldt met betrekking tot ontwikkelingen waarmee het fonds 'van buitenaf' wordt geconfronteerd of mee van doen heeft. Hierna worden een aantal ontwikkelingen beschreven die in het verslagjaar van belang waren.

Een hernieuwd convenant met de gemeente Maastricht

Het Elisabeth Strouven Fonds en de gemeente Maastricht hebben in een (hernieuwd) convenant, op 17 juli 2017, vastgelegd -waar mogelijk- gestructureerd te willen samenwerken aan de ontwikkeling van gezamenlijke plannen en projecten op het gebied van natuur en landschap, op sociaal-maatschappelijk vlak en binnen het culturele domein. Tegelijkertijd zijn er afspraken gemaakt omtrent te volgen procedures en werkprocessen. In 2018 is gestart met het uitwerken van geselecteerde projecten. Het begin van de uitvoering van het convenant laat een toename zien van het contact tussen gemeente en fonds, dat als positief wordt ervaren. Zo wordt op een aantal dossiers goed samengewerkt (voorbeelden zijn de thema-programma's op sociaal-maatschappelijk gebied: 'Droommoeders' en 'Wie-Kent-School' en het thema-programma op het gebied van kunst en cultuur 'Tout Maastricht').

Tegelijkertijd is duidelijk geworden dat concretisering van voornemens aan de kant van de gemeentelijke organisatie moeizaam en stroperig verloopt. Als voorbeeld dient de ontwikkeling (en verbouwing) van een woonvoorziening voor statushouders, studenten en 'Masters' in het Martinushuis aan de Hoogbrugstraat.

Een ander voorbeeld is de ontwikkeling van projecten op het gebied van natuur en landschap, waarbij het fonds zijn inspanningen levert, maar de samenwerking met de gemeente Maastricht in 2018 nauwelijks tot geen resultaat heeft opgeleverd. In het bestuurlijk overleg van december 2018 is de samenwerking geëvalueerd. Dat heeft geleid tot een aantal verbeterpunten die opgenomen zijn in de jaardoelen voor 2019.

Transparantie, governance en goed bestuur

Sinds 2016 maakt het Elisabeth Strouven Fonds deel uit van het 'Grote Fondsen Overleg' van de FIN. Het fonds heeft sinds 2016 en ook in 2017 geparticipeerd in de werkgroep Kwaliteitsverbetering. Deze heeft de nieuwe voorstellen voorbereid in het kader van de zelfregulering van de branche met betrekking tot de code Goed Bestuur, het toetsingskader en het huishoudelijk reglement van de FIN.

In het kader van deze zelfregulering is in november 2017 door de algemene ledenvergadering van de FIN de code

Goed Bestuur met het bijbehorende toetsingskader goedgekeurd. De commissie Goed Bestuur monitort het proces van de jaarlijkse registratie door het FIN-bureau en de vierjaarlijkse toetsing door de Toetsers. Per 1 januari 2018 is de code in werking getreden en zijn de leden en ook het Elisabeth Strouven Fonds actief aan de slag met het toetsingskader dat zij vrijwillig aanleveren aan het FIN-bureau. De jaren 2018 en 2019 gelden hierbij als proefperiode, waarin de leden, de Toetsers en de Commissie Goed Bestuur en het FIN-bestuur suggesties kunnen doen ter verbetering van inhoud, proces en werkwijze. Het Elisabeth Strouven Fonds maakte in het verslagjaar 2018 in de persoon van dhr. T. van Ballegooy deel uit van de commissie Goed Bestuur.

Het Elisabeth Strouven Fonds is medio 2018 getoetst en heeft de toetsing "verklaring naleving FIN Normen Goed Bestuur" succesvol doorlopen. Daarbij heeft de toetsers/ de Commissie Goed Bestuur van de FIN het fonds een compliment gegeven voor wat betreft de governance, de degelijkheid van het strategisch plan (als voorbeeld voor de branche) en de logische, goed afgestemde samenhang van diverse stukken en reglementen.

Strategisch communicatieplan

In relatie tot de omgeving van het fonds is het niet alleen van belang wat het fonds doet, maar neemt ook het belang toe om op de juiste wijze te communiceren. In het voorjaar van 2018 heeft het fonds, als onderdeel van het strategische meerjaren-beleid, een communicatieplan ontwikkeld waarin voor het fonds alle bewust gehanteerde vormen van interne en externe communicatie op een zo effectief mogelijke manier op elkaar zijn afgestemd.

Dit zorgt voor meer eenduidigheid, herkenning en begrip bij de stakeholders van het fonds. In 2018 is gewerkt aan meer:

- Zichtbaarheid (laten zien wat het fonds doet)
- Interactie (meer samenwerkingen met stakeholders op het gebied van communicatie)
- Transparantie (beter en gericht informeren van stakeholders)
- Consistentie (doorontwikkelen van huisstijl en het ontwikkelen van een duidelijker imagoprofiel)

Werkvelden van de Giftendomeinen

Aan het onderhouden van relaties binnen de werkvelden van de drie giftendomeinen is in het verslagjaar veel aandacht besteed en dat blijft ook voor 2019 evident. Daarbij is het niet alleen van belang om te weten 'wat er speelt', maar zal -binnen alle drie de domeinen- in een toenemend aantal gevallen naar verwachting ook meer gewerkt worden in samenwerkingen met derden om projecten tot stand te kunnen brengen. Hierbij neemt het fonds zijn rol (zoveel mogelijk primair faciliterend) in acht en borgt zijn integriteit (onafhankelijke opstelling).

Relatie met andere fondsen

Het Elisabeth Strouven Fonds bouwde in het verslagjaar op verschillende manieren aan zijn relaties met andere (vermogens-)fondsen. Zo waren er diverse contacten op bilateraal niveau met onder meer het Oranjefonds en het Kansfonds. Voorts onderhoudt het fonds contacten met de lokale (Maastrichtse) fondsen. Daarnaast maakt het fonds deel uit van het Limburgs Fondsen Overleg.

Als lid van de FIN neemt het fonds tevens deel aan het zogenaamde 'grote fondsen overleg' (de 25 grootste fondsen van de FIN) en levert bijdragen aan het werk van/heeft zitting in commissies van de FIN (concreet in 2018 aan de commissie 'Goed Bestuur'). Ook in 2019 worden deze relaties onderhouden en, waar gepast, geïntensiveerd.

Gegevensbescherming/ nieuwe privacywetgeving

Vanaf 25 mei 2018 diende het Elisabeth Strouven Fonds te voldoen aan de nieuwe, strengere regels neergelegd in de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Om tijdig aan deze Verordening te kunnen voldoen, heeft het Elisabeth Strouven Fonds in de eerste helft van 2018, tezamen met een externe partij, de interne organisatie doorgelicht en zijn diverse maatregelen getroffen. Zo zijn de noodzakelijke beleidsstukken per 1 september 2018 van kracht en wordt overeenkomstig geacteerd in de praktijk.

Vermogensbeheer

Vermogensbeheer beleggingen

Besluiten op het gebied van het vermogensbeheer (inclusief onroerend goed) vallen per 1 januari 2015 onder de verantwoordelijkheid van het bestuur. In 2016 is de voormalige beleggingscommissie formeel omgevormd naar een college van advies. In het verslagjaar is dit college van advies formeel omgevormd naar het 'college van adviseurs op het gebied van het vermogensbeheer'.

Als adviseurs fungeerden in 2018 dhr. prof. dr. R.M.M.J. Bauer, dhr. L. Prompers, dhr. M.H.J. Oomes (per 1 juli 2017) en dhr. prof. dr. P. Eichholtz. Als extern adviseur fungeerde dhr. drs. O. Akkermans van Avé Vermogensbegeleiding.

Voor de uitvoering van operationele besluiten, die betrekking hebben op de aan- en verkoop van onroerend goed, minnelijke of gerechtelijke onteigening van gronden en opstellen en verhuur in combinatie met een bestemmingswijziging, verbouwing, renovatie, et cetera, werd het bestuur ondersteund door rentmeester dhr. R. Kreuwels van Kreuwels Vastgoed.

Vermogensbeheer 2018

De meeste beheerders voorspelden begin vorig jaar nog dat 2018 een gematigd positief aandelenjaar zou worden, maar zij kregen geen gelijk van de markt. Na 6 vette jaren volgde voor de meeste beleggers een verliesjaar. In 2018 hebben geen onttrekkingen aan de portefeuille plaatsgevonden, zodat de vermogensmutatie gelijk is aan het behaalde resultaat over 2018.

De beleggingsportefeuille van het Elisabeth Strouven Fonds daalde dan ook in waarde met - € 3.836.576,- oftewel een verlies van 4,29%.

In het resultaat dient echter een correctie aangebracht te worden in verband met een dividenduitkering ad € 2.143.275,07 van het Northern Trust World ESG Equity Fund. Dit fonds is namelijk op 17 december ex dividend gegaan, maar de betaling van dat dividend heeft pas op 10 januari jongstleden plaatsgevonden. Dat houdt in dat zowel de resultaten als de rendementen over de jaren 2018 én 2019 geen goed beeld geven van de performance over die jaren. Inclusief correctie voor de dividenduitkering bij het Northern Trust fonds zou de beheerder de benchmark hebben verslagen.

Onroerend goed

In 2017 is veel aandacht besteed aan het actualiseren van de vastgoedvisie van het Elisabeth Strouven Fonds. Daarbij werd onder meer besloten de vastgoedportefeuille te laten groeien tot 37% van het totale vermogen. Meer uitgewerkt betekent dit dat het fonds zal investeren:

- voor € 5 mln. in missie-gerelateerd vastgoed
- voor € 2,5 mln. in voor het fonds primair renderend vastgoed in het werkgebied van het fonds
- voor € 5 mln. in een niet-beursgenoteerd vastgoedfonds (Bouwinvest)
- voor € 5 mln. in landbouw-/pachtgrond

De totaal hiermee gemoeide investering bedraagt € 17,5 mln. die gespreid over meerdere jaren zal worden gerealiseerd. Deze investeringen zullen voor € 7,5 mln. worden gefinancierd met de aanwezige liquide middelen binnen de stichting. De resterende € 10 mln. zal worden vrijgemaakt door een deel van de obligatieportefeuille bij ABN AMRO vrij te maken. Als dit wordt geëffectueerd, zal het beleggingsbeleid bij ABN AMRO dienovereenkomstig worden aangepast.

In 2017 en 2018 is veel energie gestoken in het uitvoering geven aan deze besluiten. De stand van realisatie eind 2018 wordt in onderstaand overzicht gegeven:

- Missie-gerelateerd vastgoed: aankoop landgoed Kasteel Wijlre en investering in het Martinushuis, tezamen ad € 1,4 mln. (grotendeels uit te geven in 2019);
- primair renderend vastgoed: investering in pand Sint Antoniuslaan en aankopen Tongersestraat en Doenrade, tezamen ad € 1,9 mln. (voor € 0,7 mln. uit te geven in 2019);
- niet-beursgenoteerd vastgoedfonds: besluit genomen en geaccepteerd; afroep Q3-2019 voor € 5 mln.;
- landbouw-/pachtgrond: aangekocht 32 hectare ter waarde van € 1,7 mln.

Met deze aankopen en investeringen steeg het aandeel vastgoed en landerijen ten opzichte van het totale vermogen gestaag van 21% in 2016 naar 24% medio 2018.

In 2017 is besloten over te gaan op een ander waarderingssysteem voor het vastgoed dat in bezit is van het fonds. In 2018 zijn, noodzakelijk ter voorbereiding van de taxaties, alle panden opgemeten en heeft een daartoe gecertificeerd bureau voor elk pand een meerjaren-onderhoudsbegroting opgesteld. Met dit achter de hand werd begin 2019 een opdracht aan een taxateur verstrekt voor taxatie van de vastgoedportefeuille. De taxaties naar de stand van 31 december 2018 is in de maanden maart en april 2019 uitgevoerd en deze dient als basis voor de waardering zoals op te nemen in de jaarrekening 2018.

Giften

Uitgangspunten van het giftenbeleid in het verslagjaar

Het bestuur is bevoegd maximaal 10 procent van de revenuen uit het voorafgaande exploitatiejaar te besteden aan giften, zonder gebonden te zijn aan de doelstelling zoals die in de statuten is omschreven. Een deel van die 10 procent bestaat uit giften aan internationale hulporganisaties. Hiertoe is in het verslagjaar samenwerking gezocht en gevonden met Wilde Ganzen (zie de toelichting onder activiteiten in de bijdrage-programma's). Eind 2018 is deze samenwerking geëvalueerd. Deze evaluatie heeft geleid tot voortzetting van de samenwerking. Daarnaast worden giften verstrekt aan initiatieven die hun oorsprong vinden in de buurgemeenten van Maastricht, te weten Eijsden-Margraten, Meerssen en Valkenburg a/d Geul. Tenslotte is de 10%-regeling gebruikt voor kortdurende scholingsprogramma's en scholarships die tot stand kwamen in samenwerking met de Maastricht School of Management en de Universiteit Maastricht.

Het bestuur is gemachtigd besluiten te nemen over giften tot maximaal € 50.000,-. Over giften van meer dan € 50.000,- is vooraf goedkeuring van de raad van toezicht vereist.

Het Elisabeth Strouven Fonds streeft naar een efficiënte afhandeling van verzoeken om financiële steun. Een verzoek kan uitsluitend digitaal worden ingediend. Bij de toekenning en afwijzing van verzoeken wordt een korte motivatie gegeven.

Bij een bijdrage tot maximaal € 2.500,- kan na afloop worden volstaan met een schriftelijke melding dat het initiatief/project heeft plaatsgevonden. Er hoeft geen inhoudelijke en/of financiële verantwoording worden overlegd.

Bij een bijdrage van € 2.501,- tot € 50.000,- voor een initiatief/project dient de ontvanger binnen drie maanden na afronding van het initiatief/project een inhoudelijke en financiële verantwoording bij het fonds in te leveren.

Bij een bijdrage van € 25.000,- of meer wordt de financiële verantwoording tevens voorzien van een verklaring omtrent getrouwheid en rechtmatigheid.

→ Ontwikkeling van de uitvoering van het giftenbeleid

Ook in 2018 werd met relatief veel initiatiefnemers overleg gevoerd omtrent hun project of aanvraag. Een en ander past binnen de strategie van het fonds om zo veel mogelijk een 'outreaching en proactief giftenbeleid' te realiseren. Dit beleid wordt ook wel gedeut als 'funding-plus'.

Ontwikkeling van het beleid op het gebied van natuurbehoud en -ontwikkeling

Sinds de vaststelling van de nota 'Natuurwaardig' zijn aan het einde van 2017 de eerste stappen in dit jongste giftenprogramma gezet. In 2018 is hierop voortgebouwd. De activiteiten stonden vooral in het kader van voorbereiding. Prioriteit werd gegeven aan drie zaken:

- Het bij terreinbeherende organisaties en overheden uitdragen van de visie en ambitie van het fonds met betrekking tot het giftenprogramma Natuur en Landschap en het samen met hen zoeken naar mogelijkheden voor afstemming en samenwerking;

- het opzetten van het proces (inclusief de vaststelling van de criteria) voor een regulier giftenprogramma. Dit proces zal in 2019 worden afgerond;
- het voorbereiden van een experiment voor natuur-inclusieve landbouw. In 2018 werd een eerste inhoudelijke opzet van het experiment opgesteld, een klankbordgroep van experts ingesteld, eerste afspraken met de betrokken agrariër gemaakt en eerste afspraken met betrekking tot projectleiding en financiering. Beoogd wordt dit aanvang 2019 in een samengebundeld voorstel aan de raad van toezicht aan te bieden.

Ook is er aangehaakt bij een beweging voor het opzetten van een fonds voor Natuur en landschap. De initiatiefnemers (Stichting IKL, nationaal landschap Zuid-Limburg en de provincie Limburg) geven aan om dit fonds bij voorkeur onder te brengen bij het Elisabeth Strouven Fonds.

Voorts werden in het natuur en landschapsdomein de eerste giften gedaan. Deze betreffen vooral soortbeschermingsprogramma's.

Overzicht van activiteiten in de bijdrage-programma's

Mede vanwege overwegingen met betrekking tot de samenstelling van het vermogen, maar ook met het oog op de doelstellingen met betrekking tot natuur en landschap, werd het beleid tot verwerving van landbouwgrond voortgezet. In 2017/2018 is voor in totaal ruim 32 hectare aan grondaankopen gerealiseerd en bevinden zich diverse percelen in de 'pijlijn'.

Tot slot werd een opdracht verstrekt aan stichting IKL voor het opzetten en begeleiden van een pool van vrijwilligers (uit het naastgelegen Amby) voor natuur-vrijwilligerswerk in Park Severen.

Het fonds laat zich om een en ander mogelijk te maken tot op heden ondersteunen door een tijdelijke projectadviseur.

Programma 'directe aanvragen' en '10% regeling': In 2018 heeft het bestuur 187 directe verzoeken om financiële ondersteuning in behandeling genomen. Van deze verzoeken werden er 86 afgewezen en 101 gehonoreerd. In totaal betekende dit een afname van 16 directe verzoeken ten opzichte van 2017. In 2017 werden namelijk 203 directe verzoeken in behandeling genomen. Van deze 203 verzoeken werden 105 verzoeken afgewezen en 98 verzoeken gehonoreerd.

Van de gehonoreerde giften in 2018 betroffen 49 giften een bedrag van € 2.500,- of minder. In 52 gevallen werd een bijdrage toegekend van € 2.501,- of meer. In 27 gevallen werd een bijdrage toegekend van € 10.000,- of meer.

Van de gehonoreerde giften in 2017 betroffen 63 giften een bedrag van € 2.500,- of minder. In 35 gevallen werd een bijdrage toegekend van € 2.501,- of meer. In 15 gevallen werd een bijdrage toegekend van € 10.000,- of meer.

In totaal werd in 2018 € 835.747,- (2017: € 685.980,-) aan culturele en sociaal maatschappelijke en natuur doelen overgemaakt. Ten opzichte van 2017 is dat een toename van € 149.767,-.

Het driejarig thematische programma op het gebied van cultuur onder de naam 'Tout Maastricht' werd in 2018 afgerond. Het fonds kende in 2018 een laatste bijdrage van € 200.000,- aan het programma toe. Het programma kent nog een uitloop in 2019 van haar activiteiten.

In de tweede helft van 2017 is het thematisch programma op sociaal-maatschappelijk gebied, bestaande uit de onderdelen 'Droommoeders' en 'Wie-Kentschool', in uitvoering genomen. Aan de Wie-Kentschool is in het verslagjaar € 100.000,- uitgekeerd. Het onderdeel Droommoeders wordt uitgevoerd door een alliantie van een viertal organisaties (Trajekt, Bureau Jeugdzorg, Kredietbank en MIK-kinderopvang). Aan de samenwerking is in het verslagjaar € 242.766,- toegekend.

Aan de deelnemers van het pijlerprogramma werd in 2018 € 235.000,- uitgekeerd (exclusief Stichting De Gouwe). Dat is een toename van € 12.000,- ten opzichte van 2017 toen € 223.000,- werd toegekend.

In 2015 besloot het fonds ongeveer 120 gezinnen van voedselpakketten te voorzien voor de komende 3 tot 5 jaar. Hiertoe heeft het fonds in 2017 € 198.828,- en in 2018 € 201.600,- ter beschikking gesteld aan Stichting De Gouwe.

In 2017 werd aan de Universiteit Maastricht, gelijk aan 2015 en 2016, een meerjaren giften toegekend van € 50.000,- aan het onderzoek van prof. Houwaart ten behoeve van het onderzoeksproject 'Openbare gezondheidszorg in Maastricht 1880-1960'. In het verslagjaar 2018 is de vierde en laatste gift (€ 50.000,-) in het kader van dit onderzoek door het fonds ter beschikking gesteld.

In vervolg op de ondersteunde projecten in het kader van de Pater Denis Regeling is de samenwerking met Wilde Ganzen, waarbij de kwaliteitstoets van ontwikkelingsprojecten geïnitieerd in Zuid-Limburg volledig door Wilde Ganzen wordt uitgevoerd, na een wat moeizame start voor beide partijen succesvol gebleken. In 2018 droeg het Elisabeth Strouven Fonds € 89.266,- bij. Gezien de succesvolle samenwerking met Wilde Ganzen is het fonds voornemens de jaarlijkse bijdrage aan ontwikkelingssamenwerking op te hogen naar € 100.000,-.

Carnavalsvereniging De Tempeleers ontving in 2018 een gift van € 8.889,- (2017: € 8.889,-).

Het totaal aan giften in 2018 bedraagt met bovenstaande € 2.239.312,-. Dat betekent een toename van € 146.185,- ten opzichte van 2017 met een totaal aan giften van € 2.093.127,-. Voor 2019 wordt het totaal aan giften begroot op € 3.054.259,- gelet op het ambitieniveau voortvloeiende uit de meerjarige strategische planning.

Tegemoetkomingen in de huur

Naast de giften, zoals hiervoor gespecificeerd, heeft het fonds in 2018 € 415.000,- bijgedragen in de huur van missie-gerelateerd vastgoed. Dat betekent een toename van € 106.000,- ten opzichte van 2017 met een totaal aan giften van € 309.000,-.

Elisabeth Strouven Monumentenfonds

In het verslagjaar werd een nieuwe lening verstrekt uit het Elisabeth Strouven Monumentenfonds ter grootte van € 600.000,-.

Leerstoel Filantropie en sociale innovatie

De kosten van de leerstoel Filantropie en sociale innovatie bedroegen in het verslagjaar € 22.761,- aan salariskosten en overige kosten leerstoel. De activiteiten van de leerstoelhouder zijn gestopt in het najaar van 2018. Hiermee is ook zijn dienstverband bij het fonds (0,2 fte) beëindigd.

Scholarships

In 2017 is besloten de samenwerking met de Maastricht School of Management (MSM) uit te breiden, waarbij er tot maximaal € 15.000,- jaarlijks aan kleinere studiebeurzen beschikbaar wordt gesteld voor kortdurende opleidingsprogramma's voor (met name) middenkader-functionarissen uit ontwikkelingslanden. Met de MSM zijn in 2018 concrete afspraken gemaakt en is het onderwijsprogramma naar tevredenheid uitgevoerd. Het fonds is voornemens het partnership met de MSM in 2019 te intensiveren en de jaarlijkse bijdrage aan kortdurende scholingsprogramma's te verhogen naar € 50.000,-.

De aan de Universiteit Maastricht (UM) beschikbaar gestelde gedeeltelijke beurs voor een student uit een ontwikkelingsland voor de masterstudie Global Health is voor het academisch jaar 2018/2019 niet benut. Dat komt door het ontbreken van een geschikte kandidaat. Naar aanleiding hiervan hebben het fonds en de UM het proces rondom deze aanmeldings- en aanstellings-procedure geëvalueerd en waar nodig aangepast.

Fondsen op naam

Nadat het Elisabeth Strouven Fonds in 2017 een tweetal fondsen op naam als ondersteuningsfondsen heeft opgericht, is het streven om in de komende jaren nog een drietal (maximaal vier) nieuwe fondsen te stichten, waaronder een Maastrichts talentenfonds, een Maastrichts armoedefonds en een fonds ten behoeve van het natuurdomein. In 2018 zijn de mogelijkheden onderzocht om (enkele van) deze gewenste fondsen te stichten, maar dat heeft (nog) niet geleid tot oprichting. De oprichting van een Maastrichts talentenfonds is in 2018 niet haalbaar gebleken, omdat binnen het overleg met stakeholders (de gemeente Maastricht, kunstinstututen en het beoogd bestuur) er nog te weinig sprake was van een concreet en gedragen plan van aanpak. Het Elisabeth Strouven Fonds werd in 2018 weliswaar nauw betrokken bij de oprichting van een fonds op naam op het gebied van natuur en landschap, maar dat leidde in 2018 nog niet tot oprichting. In 2018 is nog geen zicht verkregen op een mogelijke inrichting voor een fonds op naam op sociaal-maatschappelijk gebied.

In 2018 heeft reeds een van de twee van de in 2017 opgerichte fondsen zeer succesvol geacteerd. Zo is er onder andere een periodieke schenkingsovereenkomst getekend van € 100.000,- per jaar voor een periode van 5 jaar. Verder is er een legaat ontvangen van € 53.500,-. De tijdshorizon, die als uitgangspunt is gekozen om de fondsen te 'vullen', blijft echter een lange termijn horizon.

Stadsgoud

De 'pitch', onder de naam 'Stadsgoud', is in het voorjaar van 2017 georganiseerd met als thema 'Natuur'. Tevens is besloten om 'Stadsgoud' tweejaarlijks te organiseren. In het verslagjaar is 'Stadsgoud 2019' voorbereid. Deze editie zal het sociaal-maatschappelijk domein betreffen met als thema 'buurt en wijk'. Gelijk aan de vorige edities zullen ook nu weer naar aanleiding van de evaluatie de nodige verbeterpunten worden doorgevoerd.

Contact

Abtstraat 3
6211 LS Maastricht

T: +31 43 763 08 99
I: info@elisabethstrouven.nl

